

(ร่าง)

การประชุมวิชาการประจำปีเรื่อง ความเป็นธรรมและความไม่เป็นธรรมในสังคมไทย

จัดโดย สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันอังคารที่ 30 สิงหาคม 2554

ณ ห้องประชุมจุมภฏ-พันธุ์ทิพย์

อาคารประชาธิปไตย-จำไพพรรณี ชั้น 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักการและเหตุผล

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มุ่งเน้นการแสวงหาความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทางสังคมในลักษณะสหสาขาวิชา (interdisciplinary Approach) ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ในปัจจุบัน สถาบันฯ มีเป้าหมายหลักที่จะพัฒนาความรู้โดยการวิจัย เปิดพื้นที่ให้กับความหลากหลายของความรู้เพื่อการสร้างพลังและเอื้อต่อการปรับตัวสู่สังคมแห่งอนาคตที่มีความสันติและยั่งยืน รวมทั้งการเสนอกระบวนการทางนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมเพื่อพัฒนาประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม

การประชุมประจำปีเป็นโอกาสที่จะให้นักวิจัย นักวิชาการ รวมถึงองค์กรเครือข่ายได้นำเสนอข้อค้นพบจากงานวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์ทางสังคมในด้านต่างๆ รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ทางวิชาการเกี่ยวกับประเด็นทางสังคมและการเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อที่จะปรับทิศทางการพัฒนาประเทศให้เอื้อต่อสภาพการณ์ทางสังคมอันเป็นพลวัต

ในปี พ.ศ. 2554 นี้ การประชุมจะเน้นประเด็นความเป็นธรรมและความไม่เป็นธรรมในสังคมไทย ด้วยการพัฒนาที่ผ่านมาสร้างความไม่สมดุลให้แก่โครงสร้างเศรษฐกิจ เช่น ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ ในส่วนระบบของธุรกิจและอุตสาหกรรมนั้น แม้จะสร้างรายได้และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้ประเทศได้อย่างรวดเร็ว แต่ตรรกะของ “เป้าหมายคือกำไร” นั้นก็ทำให้เกิดการกดขี่เอาเปรียบ และสร้างความไม่เป็นธรรมมากขึ้นไปตามส่วนของการเจริญเติบโต ในรอบหลายปีที่ผ่านมาได้มีการผลักดันเรื่องธุรกิจกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม แต่ส่วนใหญ่ก็ยังติดขัดที่รูปแบบของการบริจาค การสงเคราะห์ เพื่อการตลาดและประชาสัมพันธ์ หากยังขาดการบูรณาการความรับผิดชอบต่อธุรกิจโดยใช้แนวคิดปรัชญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ศาสนาธรรม รวมทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการสร้างการมีส่วนร่วมขององค์กรธุรกิจต่อภาคส่วนอื่นๆ ในสังคม และการประสานทรัพยากรอันจะนำไปสู่ความเข้าใจความต้องการของสังคมหรือชุมชนรอบด้าน

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เห็นความสำคัญของประเด็นดังกล่าว จึงจัดประชุมวิชาการเพื่อสะท้อนสภาพการณ์ด้านความไม่เป็นธรรมและเพื่อหาคำอธิบายถึงรากเหง้าปัญหาสะท้อนให้สังคมได้รับทราบ ตระหนัก และเพื่อนำไปสู่การแก้ไขเชิงนโยบายและโครงสร้างต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำเสนอข้อค้นพบจากงานวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์ทางสังคมในด้านความเป็นธรรมและความไม่เป็นธรรมในสังคมไทย

2. เพื่อสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เชิงวิชาการเกี่ยวกับสถานการณ์ความเป็นธรรมและความไม่เป็นธรรมในสังคมไทยด้านต่างๆ

3. เพื่อเป็นการสื่อสารสาธารณะ เผยแพร่ความรู้จากงานวิจัยให้เป็นที่รับรู้และเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

4. เพื่อส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายวิจัย และหน่วยงานหรือองค์กรที่ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยได้ร่วมแสดงความคิดเห็นรวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อการพัฒนาสังคมจากงานวิจัย

ผู้เข้าร่วมประชุม

นักวิจัย นักวิชาการ องค์กรภาครัฐ และเอกชน ตลอดจน นิสิต นักศึกษาสาขาต่าง ๆ และผู้สนใจทั่วไป จำนวน 70 คน

กำหนดการประชุมวิชาการประจำปี 2554
เรื่อง ความเป็นธรรมและความไม่เป็นธรรมในสังคมไทย
จัดโดย สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันอังคารที่ 30 สิงหาคม 2554

ณ ห้องประชุมจุมภฏ-พันธุ์ทิพย์ อาคารประชาธิปไตย-ราไพพรรณี ชั้น 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร่างกำหนดการ

- 8.30-9.00 น. ลงทะเบียน
- 9.00-9.15 น. เปิดประชุม โดย โดย ผศ.ภญ.ดร. นียดา เกียรติยิ่งอังศุลี ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสังคม
- 9.15-10.00 น. ปาฐกถา นำ โดย ท่านผู้หญิง ดร.สุรวาลย์ เสถียรไทย
ประธานมูลนิธิธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

ความเป็นธรรมทางสังคม: สิ่งแวดล้อม

- 10.00-11.15 น. นำเสนอรายงาน

กรณีนิคมและโรงงานอุตสาหกรรม – มาบตาพุด
กรณีการผลิตพลังงาน -- โรงไฟฟ้านิวเคลียร์
กรณีอุตสาหกรรมพื้นฐาน -- เหมืองแร่

- 11.15- 12.30 น. ร่วมอภิปรายโดย

ศ.สุริชัย หวันแก้ว* ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นพ. นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ดร. เดชรัต สุขกำเนิด คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
คุณบัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์ มูลนิธิธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

- 12.30-13.30 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

ความเป็นธรรมและความไม่เป็นธรรม จากงานวิจัยในพื้นที่

- 13.30-13.40 น. “ความไม่เป็นธรรมจากมุมมองของประชาชน กรณีศึกษาโครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเหล็กจังหวัดจันทบุรี” นำเสนอโดย ผศ.ดร.ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์
- 13.40-13.50 น. “กลุ่มชนเผ่าพื้นเมืองเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม กรณี อ.กัลยาณิวัฒนา จ.เชียงใหม่” นำเสนอโดย ศักดิ์ดา แสนมี
- 13.50-14.00 น. “ความไม่เป็นธรรมจากมุมมองชาวบ้านอีสาน” นำเสนอโดย สันติภาพ ศิริวัฒน์ไพบูลย์ : อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- 14.00 –14.10 น. “ความไม่เป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรที่ดิน” นำเสนอโดย พงษ์ทิพย์ สารัญจิตร : เครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย (คปท.)
- 14.10-14.20 น. “ความไม่เป็นธรรมจากมุมมองกลุ่มเกษตรกรทางเล็ก กรณีตลาดข้าว” นำเสนอโดย ศจินทร์ ประชาสันต์: มูลนิธิเกษตรกรมัยยั่งยืน (ประเทศไทย)

- 14.20-14.30 น. “สภาพชีวิตเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมกับความไม่เป็นธรรมจากปัจจัยสี่”
นำเสนอโดย กิ่งกาญจน์ จงสุขไกล: นักวิจัยประจำสถาบันวิจัยสังคม จุฬาฯ
- 14.30-14.40 น. “ความไม่เป็นธรรมในการจ้างงาน”
นำเสนอโดย ผศ.ดร. นภาพร อติวานิชยพงศ์: รองผู้อำนวยการสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 14.40-14.50 น. “การเสริมสร้างเครือข่ายพระสงฆ์นักพัฒนาในภาคอีสาน เพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมสร้าง
เป็นธรรมทางสังคม” ความ
นำเสนอโดย ดร. พิณี ลากหรานนท์: นักวิจัยประจำสถาบันวิจัยสังคม จุฬาฯ

ดำเนินรายการโดย ราชินี หัสสรังสี

ความไม่เป็นธรรมทางสังคมกับปัจจัยสี่กำหนดสุขภาพ

- 14.50 – 15.40 น. “ความเป็นธรรมทางสังคม: ปัจจัยสี่กำหนดสุขภาพ”
สังเคราะห์โดย ผศ. นพนนท์ วรรณเทพสกุล : รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสังคม จุฬาฯ
- 15.40 – 16.00 น. เปิดแลกเปลี่ยนจากวงเสวนา